

Montdiera so se krvavo izjalovili. Fontaine je zvečer v naskoku zavzet. Mesniel pa se je v ljutom boju obdržalo. — Od Montdidiera do Noyona napadajo Nemci vrgli so sovražnika iz njegovih sveže zgrajenih jarkov do Tiercourta in Villy. Močni protinapadi Francozov so se tudi tukaj izjalovili. — Oiso obvladajoči for Renand, južno-zapadno od Noyona, se je v naskoku zavzelo. Od vseh strani fronte se poroča najtežje krvave izgube sovražnika.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Avstrijsko uradno poročilo od pondeljka.

K.-B. Dunaj, 1. aprila. Uradno se danes razglasa:

Ob spodnji Piavi, v prostoru od Schlägena (Asiago) in v dolini Laghi bili so italijanski poizvedovalni sunki zavr-njeni.

Šef generalštaba.

Nadaljevanje nemškega napada.

Nemško uradno poročilo od
pondeljka.

K.-B. Berlin, 1. aprila. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Na bojišču se-verno od Somme so se artiljerijski in min-ski boji zvečer zopet oživeli. — Med potokom Luce in reko Ancre smo nadaljevali svoje napade in smo zavzeli visočine se-verno od Morenila. Angleži in Francozi, ki so večkrat brezuspešno v protisunku na-padli, dobili so težke izgube. Neki krajevni sunek na zapadnem bregu Avre prinesel nas je v last gozda Arrachias. — Tudi včeraj poskusile so francoske divizije v več-kratnem navalu, zapadno od Montdidi-era ter Don in Mayom izgubljene vasi in visočine pridobiti. Vsi napadi so se krva-vo razbili. — Z boji zadnjih dni se je šte-tilo od začetka bitke pripeljanih vjetih na več kot 75.000 mož povišalo.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Avstrijsko uradno poročilo od torika.

K.-B. Dunaj, 2. aprila. Uradno se danes razglasa:

Ničesar poročati.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od torika.

K.-B. Berlin, 2. aprila. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Na bojni fronti ostal je položaj nespremenjen. Protinapadi, ki jih je sovražnik pri Hebuterne in posebno ljutostjo proti od nas zavzetim visočinam med potokom Luce in Avre peljal, so se pod težkimi izgubami razbili. Manjši infanterijski boji med Ancre in Oise. — Francozi

so nadaljevali obstreljevanje od Laona. Veliko število prebivalcev postalo je njih žrtev. — Poizvedovalni boji na vzhodnem bregu Maase, pri Haudomontu in juž-vo-vzhodno od Thanna prinesli so nam vjete. — Včeraj smo 22 sovražnih letal in 5 balonov sestrelili.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Prvotna velika zmaga Nemcev na zapadu.

(Iz uradnega popisa.)

Dne 26. t. m. so Nemci prebili angleško-francosko bojno črto na bojišču pri Sommi; dalje so prekorčili Ancre, vzeli Albert in Roye. Ob obeh straneh Somme so se pričeli Angleži in Francozi umikati; močni od-delki krijejo njih umik. Včeraj so Nemci ob obeh straneh Somme napadali dalje in počasi napredovali. Reuterjev poročevalec pri fran-coski armadi naznanja, da je zdaj napočil tisti trenutek, ko mora poseči v bitko rezervna armada sporazuma; ker so se nemški voji že gotovo utrudili. Nemci, tako sodi, groze zdaj zahodu čez bojišče ob Sommi, iz No-yona pa Parizu, ker vodi od tam čez Compiegne cesta v Pariz. Tudi sicer, kakor pravi „Corriera della Sera“, Angleži splošno pričakujejo, da bodo Nemci proti Parizu udari-li. Albert, katerega so Nemci vzeli, je zato posebno važen, ker vodi iz tega mesta tvornic z 12.000 prebivalci cesta v Amiens. Na-skakovalna nemška armada je razširila svojo fronto na 120 km. Fochova rezervna armada še ni nastopila, pač se pa čuje, da pošilja Foch znatne sile svoje armade z juga približno v prostor Compiegne—Clermont—Be-auvais proti Nemcem, da brani Pariz. Ako se Nemcem posreči, da vzamejo Amiens, bi bilo desno krilo angleško-belgijske armade ogroženo za hrbtom. Zanimivo je, kakor poročajo listi, da stoji od Kanala do Adrije 500 divizij pripravljenih na boj. Ludendorff je rekel te dni časnikarjem: Začetno bitko smo dobili, kaj ji bo še sledilo, se danes še ne ve.

Sodba nevtralcev.

Curich, 29. marca. „Neue Züricher Nachrichten“ pišejo: Nemci so s pomočjo slavne avstro-ogrske artiljerije dosegli sijajno zmago. Premoč nemškega vodstva se je brez-pojno pokazala. Po dosedanem razvoju velike bitke na Francoskem se more pričako-vati, da postane to le zaključna odločilna bitka v svetovni vojni. Dnevi Clemenceaua in najbrže tudi Lloyda George so šteti. To je vprašanje prihodnjega tedna. Stojimo pred veliko odločilno končno zmago osrednjih vesil.

120 km.

Krupp je izdelal nov top, ki strelja, ka-kor poročajo, 120 km daleč. Iz tega topa se-daj Nemci obstreljujejo Pariz. Ta vest je presenetila ves svet. Ko so Nemci obstrelje-vali Dunkerque, so se vsi čudili, da more top

streljati: 40 km daleč. Takrat se je mnogo razpravljalo, če je tako orožje sploh moglo. Kako malo pripravljeni smo pa bili na stro-120 km! In vendar! Napravimo si najprej sliko o potrebni eneržiji, ki jo mora imeti krogla, da v minutnem skoku premaga tako velikansko daljavo. 24 cm granata tehta oko-li 200 kg. Dosedanji Kruppovi ladijski topovi bruhaajo take granate z eneržijo približno 8500 meterskih ton skozi ozračje. Vzemimo okroglo 10.000 in daljavo 16 do 20 km. Če bi hoteli doseči daljavo 120 km, bi bila po-trebna 6 do 8krat večja eneržija. Torej 60.000 do 80.000 meterskih ton. Največja Kruppova krogla, ki tehta 620 kg in ki se izstrelji s približno 1000 m začetne hitrosti, razvija silo, ki odgovarja 25.000 do 31.000 meterskim tonam. Za novi Kruppov top bi tedaj rabili dvakrat do trikrat večji naboj, kot ga že delj časa vporabljajo za veliki Kruppov top. Taka količina smodnika pa končno še ni izključena. Nazadnje se da na-praviti tudi taka cev, ki prinese ta dvojni ali trojni naboj, ne da bi počila. Pravtako je mogoča nova oblika izstrelka, ki povzroča manj zračnega trenja, kot dosedanje granate. Zelo zanimivo je tudi, kako visočino doseže taka krogla. Granata, ki je padla v Pariz, je morala prileteti iz nedosegljive, bajne vi-sočine: namreč iz višine 30. 40 do 50 km. Granata je morala tedaj romati zelo „glo-boko“ v ozračje, predno je padla v Pariz. Nastaja mnogo zanimivih vprašanj, n. pr. kako velika je možnost zadetka in kako ve-lika razpršitev? V prejšnjih desetletjih bi bil tak top brez pomena, ker niso mogli videti cilja. Danes je to potom aeroplanov mogoče. Nadaljno vprašanje je, kako dolgo je ces-porabna. Manjši angleški ladijski topovi pre-neso okroglo 350 strelcev, največji samo 130. Koliko strelcev prenese 120 km top? To bo pokazala bodočnost. Drugo zanimivo vpraša-nje je, koliko časa potrebuje krogla, da pre-leti tako velikansko daljavo. Granata ne leti naravnost, marveč napravi lok, ki meri 140 do 160 km. Imeti bi morala 2400 do 2800 m začetne brzine, da razvije prej omenjeno vi-soko silo. Potrebovala bi tedaj približno 20 minut ali še manj, da prileti na svoj cilj. Brzovlak rabi 2 uri, avtomobil bi moral biti že pravi voz za dirke, da bi to pot napravil v eni uri.

Vojna na morju.

Novi uspehi podmorskih čolnov.

W.-B. Berlin, 20. marca. Naši pod-morski čolni so v Irskem morju in na vzhod-nem obrežju Anglije zopet 20.000 brutto-re-gister-ton sovražnega trgovsko-ladijnega pro-stora uničili.

Šef admiralnega štaba mornarice.

20.500 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 28. marca. V zatvor-

Zdaj je ostal Daksel in potikal s svojo palico pa županovi grbi. „In to rečem, cesta bode vsak dan več koštala, saj vemo, kako to gre.“ „Prav imaš, Daksel“, pomagal mu je Mundl, „to je bilo vedno moje mnenje. Dalje traja, več košta. Tu se ne sme kar notri skočiti.“

„Kaj pomeni to?“ pravi župan; „saj ste bili ravno kar vsi za cesto.“

„Vsi za cesto, bravo“, reče Strabihler, „kaj se prav-zato? Nova cesta, to je že dobro, ali slabe čase mora človek tudi premisliti, ko je itak denarja tako malo.“

„Kaj“, zakriči Harlovec in postane rdeč kot kuhin-rak, ali nistem to vedno rekel?“

„Ne, tega nisi rekel“, se brani župan.

„Misil sem si pa to. Jaz in sosed in kolar, mi smo zadnji, da bi se denar ven metal.“

„Se razume“, pravi Daksel in potipa zdaj Harlo-veca s palico po grbi, „in končno vprašam: ali moramo imeti novo cesto? Kaj ne, Gozdar?“

„Je res, res, jaz ne dam svojega travnika za ka-tacega, to mi niti v glavo ne pade.“

Župan izprazne svojo fajfco in vstane: „Torej, — ali se naj cesto zgradi ali ne?“

„Ne“, zavpijejo vsi, „ne, bogvè zakaj!“

„Torej smo edini! Cesto se ne zgradi in to je prav. Ljudje seja je končana!“

Občinska seja.

Po H. Fraungruber.

„Ali smo?“ vprašal je župan na občinski seji in pogledal okoli sebe. „Kje je Haberleitner?“

Eden je pogledal drugzega, ali Haberleitnerja ni bilo. Končno se je oglašil hlapec. „Bil sem pri njemu, gospod župan. Ko sem potikal, zavpil je Haberleitner: „Jaz spim!“ No, sem si mislil, ako človek spi, se mu ne more nobene pošte sporočiti. Zato ni tukaj, ta Haberleitner.“

„Taka neumnost“, pravi župan in si posadi špeg-lje na nos. A Dukovec je poslal pismo, ta se je tudi zmuznil. Poslušajte (čita): „Podpisani prosim, da je nakrat zbolel, zato se ne more seje udeležiti in prosim zato, da bi se ga zato oprostilo, zato, ker je zbolel. Udani Miha Kajl, po domače Dukovec. — Ta bi imel tudi po seji čas, postati bolan. No, zdaj pa smo. Torej — vi veste, da hočemo cesto, novo cesto od Karvinklovega gozda, da pripeljemo les lahko do železnice.“

„Lahko do železnice“, dejal je Strabihler, „bravo, to je ta prava.“

„Torej dobro! Zemljišče je Gozdarjevo. Zato je Gozdar na današnji seji prva točka.“

„Holt ja“, zarepenčil se je Gozdar, „jaz moram svoj travnik pustiti, zato sem prva točka, tako rekoč

glavna točka. In to me veseli in zato pravim: ja, jaz dam travnik!“

„Prav je“, omeni župan, „to je lepo od Gozdarja da s to zadevo ni proti občinskemu blagru. Ali ljudje, gospod okrajni glavar vidi tako rad ednoglasni sklep in zato moram vsacega vprašati. Kaj misli Ravtašel k cesti?“

„Jaz sem tako zanjo“, pravi Ravtašel.

„Jaz tudi“, zakriči Mandl, „cesto moramo imeti.“

„Moramo imeti, bravo“, potrdi Strabihler.

„No, in Daksel?“

„Se razume“, meni ta, „to je bilo vedno moje go-vojenje.“

„Kaj?“ se razburja Harlovec, „ali nistem to precej rekel? Jaz in moj sosed in kolar, mi smo bili prvi!“

„No, potem je dobro“, razveselil se je župan, „po-tem imamo itak ednoglasni sklep. Ali ljudje, gospod okrajni glavar meni, da bi bila dolžnost občinskega za-stopa, da malo premisli —“

„Malo premisli“ mrmra Strabihler, „bravo, to sem si že dolgo mislil, da to ni prav, ako se nič ne pre-misli —“

Župan udari po mizi. „Zdaj govorim jaz! Ker bi napravila cesta občini troške —“

„Je že res“, dejal je Gozdar, „in jaz naj dam zato svoj travnik.“

„Tega ti mora občina odkupiti“, meni župan; „in delavce moramo plačati in vsak kmet mora soter do-zvoliti, no, saj tako veste, da ni nič zastoj na svetu.“

am okolišu okrog Anglije uničili so naši podmorski čolni 20.500 brutto-register-ton trumorsko-ladijnega prostora.

Šef admiralnega štaba mornarice.

23.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 29. marca. V zatvoru okolišu Srednjega morja so naši podmorski čolni 7 parnikov od okroglo 23.000 brutto-register-ton potopili.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Krapina-Toplice zdravi giht
(Hrvatsko) revma
Pojasnila išias
in prospekt gratis.
Dobra oskrba zasigurjena! 158

Knez Lichnowsky.

Lichnowsky, katerega silko prinašamo, je bil svoj čas nemški poslanik. Pred kratkim je objavil grda obrekovanja zoper Nemčijo, češ, da je ta zakrivila vojno. Zato so tega moža

Prvi Max Lichnowsky.

slovenski listi seveda v deveta nebesa kovali. Zdaj se je dokazalo, da njegovi članki niso nič drugega nego navadna laž in zavijanje. Prvakom je seveda vsaki lump dobro došel, ako hujša zoper z nami zvezano Nemčijo!

Politični utrinki.

Kdo bi vladal v „jugoslovanski“ državi?

V svoji zloglasni „deklaraciji“ pravijo „jugoslovanski“ poslanci, da zahtevajo jugoslovansko državo, to je združenje Srbov, Hrvatov in Slovencev v eno državo „pod habsburškim žezlom. Za nas je jasno, da je to seveda le grdi švindal. Kajti prvaški listi so opetovano izjavljali in še vsak naprej izjavlja, da je deklaracija le „minimalni program, to se pravi, da vsebuje le najmanjše zahteve. Med jedjo prihaja apetit! Ako je ta blazna deklaracija res le najmanjša in najponižnejša, potem ostane na poti v tej smeri le še ena zahteva: „jugoslovanska država“ brez okvirja avstro-ogrskemonaarhije in brez habsburškega žezla. To je tako jasno, kakor beli dan in le pijane klerikalne babnice, ki delajo danes pri nas na Slovenskem politiko, ter navadni veleizdajalski zapeljivci zamorejo to nepobitno dejstvo tajiti. Zdaj pa vprašanje: Kdo bi v „jugoslovanski državi“ v resnici vladal? Za osebo ne vemo, kajti na Balkanu so kralji vseslovenskega mišljenja večinoma potom morilčevega revolverja ali rablja lastnih svojih oficirjev končali. Gotovo je le eno: Najmočnejši živelj v „jugoslovanski“ državi bi bili Srbi, za njimi Hrvati, končno pa Slovenci. V svoji neskočni vladoželjnosti, brezobzirnosti in podivjanosti bi si znali Srbi kmalu pridobiti vso oblast in nadvlado. Posrbili bi v kratkem Hrvate, od katerih jih loči itak le mala jezikovna in verska razlika,

in — Slovenci bi bili podjerkobstvom in tlačanstvom Srbov. Tako kakor svojo narodnost, bi morali Slovenci in Hrvati tudi žrtvovati svojo vero, kajti Srb je strupeni sovražnik rimsko-katoliške vere, on ne trpi drugega nego pravoslavno srbsko cerkev, v katero bodejo morali tudi marsikateri katoliški duhovniki prestopiti... Tako stoji stvar s tistimi „jugoslovanskimi“ hujskarijami, ki se jih trosi med nevednim ljudstvom, namesto da bi se med ljudstvom v teh težkih časih raje širilo čut za avstrijsko domovino in ljubezen do cesarja!

Bogokletstvo.

Mi gotovo ne zavijamo farizejsko oči, kakor da bi bili najboljši kristjani na svetu. Ali vero v politične namene izrabljati, tega mi ne maramo in to mi iz vse duše obsojamo. Kdor je prebral slučajno velikonočne številke prvaških listov, temu so se morali pač lasi ježiti. Kar se je tukaj skupaj skrpučalo, zlagalo in zmazalo, to presega že vse meje. Velikonočni praznik je vendar spomin na Vstajenje Odrašenika Krista. Prvaški listi pa pisarijo zdaj: „Mi vstajamo“ (mi — jugoslovanski odrašeniki; ali pa „Naše Vstajenje“ (naše — ono „Jugoslovanov“). Kaj briga te ljudi spomin na trpljenje, smrt in vstajenje Jezusa nacarenskega? Briga jih le „jugoslovanska“ ideja, — na delavnik in praznik, v krčmi in v cerkvi, pred oltarjem in na prižnici ter v uredništvu, kjer se delajo debeli politični popi na potpežljivem papirju za „Bogove“... Spominjamo se nazaj! Kako divja gonja je skozi par let divjala zoper „Štajerca“, kot „brezverski list“, kot „antikrista“, ker se je upal „Štajerc“ par politikujočih popov, ki so bili tudi osebno umazani, za ušesa prijeti. Danes uganjajo politični duhovniki sami pravo bogokletstvo in noben škof, nobena cerkvena oblast ne dvigne svoje roke, da bi udarila po krivcih! Vera po farjih gor, po tarjih dol.

Komu bode zaupan uvoz ukrajinskega žita?

„Reichspost“ piše:

Te dni se je na Dunaju neka žitno-transportna družba pod imenom „Gig“ ustanovila, katere naloga bode, določene množine žita iz Ukrajine na Avstrijsko spraviti. Dolej se je 11 komisijskih firm postavilo, ki bodo vse v Ukrajini delavne. V predstojništvu „Gige“ sede sledeči gospodje: Moric Kohn, podpredsednik borze za kmetijske pridelke na Dunaju; Hermann Reif, podpredsednik žitne prometne družbe; Karl Kerfel, predsednik praške produktne borze, dr. Fischl, glavni tajnik praške produktne borze; Karl Gibian; Karl Gehorsam; dr. Aleksander Horowitz, generalni tajnik borze kmetijskih pridelkov na Dunaju; Milan Herman, direktor komunalne banke za industrijo in trgovino na Dunaju; Viljem Löwy na Dunaju; Ludvik Sajko, Praga; Ludvik Wertheimer; za ravnatelja sta bila izvoljena dr. Fuchs in Friderik Glatz. Človek kar ne veruje svojim očem! Zastopniki onih krogov, ki so že v miru s špekulacijo v žitu svoj najlepši „kšeft“ delali, levi produktnih borz bodejo zdaj z monopolskimi pravicami za uvoz žita obdarovani. Ali nimamo na Avstrijskem nobenih velikih skladiščnih zadrug, mlinjskih zvez, kmetijske in trgovske zadruge, ali nimamo pred vsem nobenih kristjanov, ki bi se jim zamoglo izročiti ta za preskrbo z živili prebivalstva tako važni urad? Ukrajini bodejo gledali, kadar bodejo imeli opraviti s to „Gigo.“ Gotovo so imeli Avstrijo za vsaj nekoliko krščansko državo. Zdaj jim postavi ta država korporacijo nasproti, ki je navidezno poslana od kake nove cionistične republike. Pa razven vtisa, ki ga bode „Gig“ napravila na Ukrajino, — katere jamstvo ima krščansko prebivalstvo, da bodejo žitni špekulanti mirnih časov v vojni interese ljudstva pospeševali? Ta nova judovska centrala nam je še manjkala!

Varstvo domovja.

Gospodarska beda, v katero nas je vrgla vse svetovna vojna, zahteva ne samo pospeševanje vseh onih odredb, katere zahteva o redno vrnitev motenega gospodarskega življenja, marveč se mora tudi one točke v oko vzeti, ki jih zahteva novo orijentiranje, in ki jih je zlasti v tem videti, napraviti se v lastno-državnem gospodarskem okolišu kolikor mogoče samostojne in neodvisne.

Važnost tega spoznanja se razsvetljuje z dejstvom, da na primer pred vojno, tako v Nemčiji, kakor tudi v avstro-ogrski monarhiji, ni bilo mogoče, stavbena dela v zidarskem rokodelstvu uresničiti brez vporabljanja inozemskih rokodelcev. To dejstvo je tembolj sramotno, ker je v istem času nevarno veliko tisočev mladih ljudi iz omenjenih državnih okolišev, zaradi pomanjkanja na organizaciji in primerni delavski priliki, bilo prisiljeno izseliti se in si v tujini kot malo cenjeni delavci ali hlapci svoj kruh težavno služiti. Iz tega zamore le slediti, da se dotične domovinske oblasti slabih posledic niso zavedale in vsled tega svoji nalogi, te mlade sile lastnemu narodu v službo dati, niso postale pravične.

Isto pomanjkanje razumevanja vladalo je tudi glede napram odlikovanju raznovrstnih tujih pridelkov, ki so bili jako mnogokrat v škodo lastnega gospodarstva vporabljeni — in pri čemur je bilo nekaterikrat celo iz popolnoma ničlih vzrokov, domače tekmovalje onemogočeno ali omejeno. Samoumevno je, da pri takemu pomanjkanju narodno-ekonomskega razumevanja, narodno blagostanje ne raste; zato se ne more dosti dovolj nato opozarjati, da pri zopetnemu uresničenju razrušenih zgradb se ne bode učinkovanje domovinskega varstva ne samo raztegal na preprečenje popačenja po neprimerno tujem načinu stavbe in vporabo takega stavbenega materiala, marveč da se bode moral tudi na učinkovanje na vzgojo primerne delavske moči za potrebno domače stavbeno obrt raztegati, kar se bode po propagandi in pridruženju pridne posredovalnice delavcev in učencev zapričelo ter kar bode domačemu gospodarstvu v korist. Pač bi se ne smelo celo pri najširšem izidanju omenjene organizacije varstva domovja, mednarodno tekmovalje na izmenjavi blaga in osebne prostosti biti preozkosrčno, ker bi bilo ravno tako bedasto kakor neumno, ponujano dobro tuje blago, ki je namenu primerno, samo zaradi tega izključiti, ker bi se manjvredno domače principijelno hotelo pretežirati in vkljub znanim posledicam ne hotelo na stran položiti.

Hvalevredna in v splošnem interesu ležeča naloga bi bila tudi v tem videti, da varstvo domovja z ozirom na sedaj vladajoče pomanjkanje najbolje primerne stavbenega materiala in dobro izurjenih delavskih sil glede zopetne zgradbe vsled vojne uničenih vasi in mest, ter drugih stavb, bode moral svoj vpliv v tem oziru vporabiti, ob sebi že obžalovanja vredne prisilice za stavbe s primernim podukom pred preneglimi odredbami in ukrepi svariti, da se take na lastno pest idoče in večinoma hrepenenju varstva domovja nasprotujoče izpeljave stavb kolikor mogoče prepreči.

(Dalje prihodnjic.)

Tistim, ki so podpisali...

Prečitajte krasni in velepomembni govor cesarjevega zaupnika, ministra za zunanje zadeve, grofa Czernina. Ako imate le iskrico poštenja v sebi, potem vas mora rešiti sramote obliži? Kaj, ko bi na Dunaju res pregledali tiste pole in se zanimali za to ali ono ime? Minister Czernin je dejal, da so češki in jugoslovanski rogovileži, ki delujejo za raztrganje Avstrije in krovov in v službi naših sovražnikov. In vi ste